

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆԳԵԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԷ

ՀԱՄԱՐԷ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
ԳԱԶԵՏԻ
Administration du journal arménien
LOUSSAPER
Boite Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ	
Տարեկան վեցամսեայ	
Եղիպտոս	60 Ողջ զր. 30
Եսրայտ	12 Ֆրանք 6
Ամերիկա	2.50 Տոլար 1.25
Ռուսիա	5 Րուպլի 2.50

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Համակ և դրամ զրկել վարդապետ Կապուխան
Չեռագրները ևս չեն դարձախր:
Ծանուցումներու համար մասնաւոր պայմաններ:
Խմբագրատունը կը գտնուի Մոսկուի Փաշա Խալիձ, քրտմուկի
գոհն վրայ, Գաֆէ և պար տը Ֆրանսի քառախն մէջ:

ՍԱՀՄԵՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

ՀԵՏ

Կ. Պոլսէն գեկտեմբեր 19 թուա-
կիր հեռագիր մը Եւրոպական թեր-
թերուն հետեւեալը կը հաղորդէ.

«Թիֆլիզէն գեկտեմբեր 17 թը-
ւականով կը հեռագրուի, թէ Մաճ-
մէտականներուն բնակած թաղին մէջ
300 տուն այրեր են, ջինուած Հա-
յեր, բնակիչներուն թող չէին ի տար
իրենց տաներէն դուրս ելլել, ու կը-
րակ կ'ընէին ջրհանկիրներուն վրայ
որպէս զի հրդեհին առջեւը չկարե-
նան առնել»:

Ասանկ լուրեր երբ մասնաւոր
Մաճմէտականութեան մայրաքաղա-
քէն կը հառադրուին, կամ սուտ
կ'ըլլան կամ չափազանցուած: Եւ այս
լուրին ներքեւ գաղտնի նպատակ
մըն ալ կրնայ ծածկուած ըլլալ: Հան-
րային միտքը կը պատրաստեն, որ
գարացիներ համար Մաճմէտական-
ներուն մեղի դէմ նորանոր խոչըն-
ծիւնները, որոնց գուժերը մասամբ
արդէն հասան, ինչպէս Գանձակին
հրկիզմանն ու կոտորածին ազատա-
ւոր տեղեկութիւնները: Գուցէ շատ
չանցած, ուրիշ գուժեր ալ հասնին:

Բայց այս լուրերը կրնան ճշմա-
րիտ ալ ըլլալ: Հայերը ինքնապաշտ-
պանութեան հարկին մէջ կը գտնուին:
Եթէ իրաւ թող չեն ի տար որ իս-
լամները բոցերէն ազատին, պատ-
ճառն այն պիտի ըլլայ որ, անոնք ա-
զատին չազատին, Հայոց վրայ պիտի
յարձակին, Հայոց տունները կրակի
պիտի տան, Հայերը պիտի կոտորան:

Թո՛ղ աս ալ չըլլայ. թո՛ղ վրէժ-
խնդրութեան վերադուրի այդ ան-
գթութիւնը, կարելի է մեղադրել
Հայերը որ Գանձակի վրէժը չըսծեն:

Ո՛ր պիտի երթայ սակայն այս
«վրէժ լուծել» ներսն վերջը: Մաճ-
մէտականը Հայէն վրէժ կը լուծէ,
Հայը՝ Մաճմէտականէն. Հայն ալ
մարդ է, Մաճմէտականն ալ մարդ
է. ան ալ մարդ բերեր է, ան ալ
բանապետներն են որ ձեռքերնին կը
չփչփեն:

Կովկասի մէջ քաղաքացիական
պատերազմը՝ կրօնական մարտնչու-

չէ: Ճակատամարտը Քրիստոնէու-
թեան և Իսլամութեան միջև չիմուրի,
այլ՝ Հայերու և Իսլամներու միջև. ու
անանկ պետութեան մը մէջ, որուն
տէրը ո՛չ Հայն է, ո՛չ Մաճմէտականը:

Փետրուարէն ի վեր ամէն օր կը
լսենք, թէ Հայերն ու Մաճմէտական-
ները իրար կը ջարդեն, իրարու
տուն կ'այրեն, և մերթ ալ իրարու
հետ կը հաշտուին: Բայց միթէ վրա-
ցին ալ քրիստոնեայ չէ՞, բայց միթէ
Ռուսն ալ քրիստոնեայ չէ՞, ու մա-
նաւոր, Կովկասը աշխարհակա ող-
ջեղը, ուսականը չէ՞. Մաճմէտա-
կանը ինչո՞ւ Հայուն դէմ կը զինուի:

Հարցումին պատասխանը ամէնքս
ալ գիտենք: Ռուս կառավարութիւնն
է որ Մաճմէտականութիւնը Հայոց
դէմ կը գրգռէ:

Մաճմէտականին ու Հայուն հա-
մերաշխութիւնը, Կովկասը կրնայ
Կովկասցիներուն վերադարձելը
Մաճմէտականները թիւ ունին, ու
Հայոցմէն աւելի կուտող են. Հայերն
ալ՝ աւելի մշակուած մտքով օժտուած
են, աւելի հարուստ են, ու բաւա-
կան ալ ուժեղ: Վրացին՝ Հայուն ու
Մաճմէտականին հետէն պիտի եր-
թարս Ռուս կառավարութիւնը «ինք-
նապաշտպանութեան» հարկին մէջ
գտնուեցաւ: Հայերը բաւական խելք
ունէին իրենց շահերը ճանչնալու հա-
մար, բայց Մաճմէտականութիւնը
ատ խելքը չունեցաւ:

Երբ Ժընէվի Կովկասցիները
սկսան ազազակել, թէ «Կովկասը
Կովկասցիներուն», այն օրէն յայտնի
էր, թէ Խարթալի մը ետեւէն կը վա-
զէին, երազ մը որ Կովկասի Հայու-
թեան շատ սուղի պիտի նստէր,
վասն զի գէմերնին խօսք հասկցող
Մաճմէտականներ չկային, այլ՝ Մաճ-
մէտականներու միլիոնաւոր խաժա-
մուժ մը:

Ու խնդիրը շատ կը կնճռուի,
երբ նկատուի թեան տաններ Թիւր-
քից մէջ ալ Հայութեան և Մաճմէ-
տականութեան մարտնչումը: Սպառ-
նական վտանգին ծանրութիւնը թո՛ղ
մեր աչքերէն չվրիպի:

Բայց ի հարկին Մաճմէտական-
ներուն ալ յիշեցնենք, թէ վտանգը
մեղի համար սրբան մեծ է, իրենց

համար ալ շատ աւելի մեծ է: Հայը
Կովկասի մէջ շատ բան կը կորսնցնէ,
բայց Մաճմէտականը քիչ բան կը
կորսնցնէ:

Ու Թիւրքիոյ մէջ, Մենք կը
ջարդուինք, մենք կը կորստուինք,
և սակայն լծին վրայ որ մեր արու-
նովը կը ծագանայ, մեր գիտնները
լատտափայտներ պիտի ըլլան օտարին
ոտքերուն, 3 անոնց վրայէն անվախ
անցնելով տիրանալ Թիւրքիոյ:

Այդ հայ-գիտն լատտափայտնե-
րուն վրայէն չէ՞ որ վիշնկմ կայաւր
անցաւ, 1895էն առկին, ու ոտքերը
Հայտար-Փաշա դրաւ: «Կեցի՛ր ոտ-
քիս տեղը ընեմ, տե՛ս զլիսուդ ի՛նչ
դար գնեմ»:

Այդ գիտն-լատտափայտներուն վը-
րայէն, վաղն ալ Ռուսը իր ոտքին
տեղ պիտի ընէ, Էրզրումի երկա-
թագիլի կայարանէն: Նախապատ-
րաստութեան պայմանադրութիւնը
արդէն 1899 - 1900 ին ստորագրե-
ուած է:

Աս ալ թո՛ղ Մաճմէտականները
մտածեն:

Ա. Ա.

Տ Ո Ւ Ր Ի Կ

ՉՄՈՒՑՈՒՈՂԸ

Տիգրան Երկաթ չի մոռցորի: Թէեւ
հայ գրականութեան մէջ տող մը բան
չգած չըլլայ, բայց իր յիշատակը գուր-
դուրանքով կը պահուի Եւրոպացի մաքե-
րու մէջ, Տրամութեան հրճուանքով էր որ
այս օրերս Լա Ռեվիւ աւ Տեօ Մոնտ
La Revue des Deux Mondes - հայախաղ
հանդէսին մէջ, վերստին կը ստուերագծի
ախրանուշ պատկերը Երկաթին: Ու գրա-
կան հանդէսներ կը մանրակարեն այդ
պատկերը և կը տարածեն ի սփիւս աշխար-
հի, Ֆրանսական մամուլին թիթեալիթի թե-
ւերուն վրայ, իրը Հայաստանին բանա-
տեղծութիւնը, կամ՝ բանաստեղծութեան
Հայաստանը:

Ամփոփելով Մօրիս Պարէսին յօդուա-
ծը, Ֆիլիպոս կ'ըսէ. «Տիգրան Երկաթ ա-
ւելի իր փառքին հոգ տարաւ քան թէ
կեանքին. բայց «յուսահատ իտեական մը»
ունեցաւ միայն: Իր երազը եղաւ՝ փրկել
իր ժողովուրդը: Ուզեց զիցազըն ըլլալ,

ահեղօրէն հալածուած ժողովրդի մը, և
Պարէսն ալ՝ Հայաստանի Պայրըն ընել
մտաբերեց (*): Հայերը՝ պանծաց անոր,
Հայերը՝ քրիստոնէական քաղաքակրթու-
թեան ամբարտաւը ընդդէմ մազդէական և
իսլամական ասպատակ ողողութեան: Եթէ
Հայերը, հիմակ, քաղաքացի են Ղալա-
թիա, բայց գէթ իրենց պատմութեան մէջ
ունեցած են մէկէ աւելի վայրենաւորով ու
վեհնաշուք հերոսներ... Բայց Պարէս ինք-
նիրեն կը մտածէր:

«Արեւի Տիգրան, քեզի կը սիրեմ,
ու վրայ կը որոնչանամ, որ կուգն հայրե-
նասիրութեան մարտիրոս մը ըլլալ: Բայց և
այնպէս խոստովանէ, թէ շատ քօնաք բան
մը պիտի ըլլար եթէ, ես, Ֆրանսացի, եր-
թամ ինքզինքս Հայ ընեմ: Արդէն քու
Հայ մաղ ինքնին շատ աղուոր է: Ու,
խօսքը մէջերնիս, գիտցի որ, ինքզինքդ
Յոյն ընելու վրայ ես անպիտակցօրէն»:

Տիգրան ձգեց որ Պայրըն (Պարէսը)
Բարիզի շրջակաները՝ Նէօյի-Պուլոյն- Ե-
րեսփոխական ընտրութեանց մարտնչում
մը առաջ տանի, և ինքը գնաց Բուռաս-
տան: Աթէնք զինքը մօտիկ ըրաւ, կորովա-
բան պերճախօս, Արիստոս, Ֆիլօքսօս,
Ֆիլիսիլեոս, որ իր համայնքին համար կը
պահանջէ Արեւելէն ազատման իրաւունքը:
Եւ Յոյները տեղերնուն չշարժեցան. բայց
Տիգրան, ճարտասանութեան յաջողութիւն-
ներ ունեցաւ, ու ասով իր փառքի սէրը
գոհացաւ:

«Ամէն բանէ բանաստեղծութիւն կը
չինէր»: Չգայիթի էր խուսափուկ տպա-
ւորութեանց համար փոկ. միանգամ ընդ
միշտ, խոռիկալ էր հոգին: Բայց, ողջը-
տութեան սիրատարի էր, ու ի՞նչ յաջող կը
կերպարանափոխէր եռանդազգրիտ գաղա-
փարներու:

Հիւանդ, հարկադրուեցաւ Աթէնքը
թողալ: Իր մայրը եկաւ զինքը հոն գտաւ
ու հեքը տարաւ: Ի տես նաւախաղին զոր
Ղալաթիոյ, Էյուպի և Սթամպուլի բուր-
ները իրը նախնի դարերու մեծաշուք շիրիմ
մը - Սարքօթ - մը կը կերպարեն, Էր-
կաթ հծծեց՝ «գերեզման մը», Բուսն և ինք
տարաւ, 1899 զեկտեմբեր ամսուն, Իշխա-
նաց կղզին, Մարմարայի ծովուն վրայ:

(*) Անգլիոյ մեծ բանաստեղծը, հա-
յաւեր ու հայազգաւ Լորտ Պայրըն, Հեյն-
նական Յեղափոխութեան նուիրելով ինք-
զինքը, գնաց յունական հողին վրայ մե-
նաւ, Ապստամբութեան պայծառութիւն:

մեծաւ, « երկարատեւ տառապանքներէ հիւծ-
ուած ու տառապանքներէ հիւծուած
թեան » Կերպիւն բառերը զոր տառապանք,
եղան « Պրանսա և Աթէնք » Բայց արեւ-
ելցի մեծաւ. ու իր խոշտանգանքը աշն
Արեւմտադձովիւնը եղաւ, որ իր ցե-
ղին ու իր զարմին միտգիտակ ծագումէն
յինքն կը կրէր:

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսական թերթերը նորանոր ա-
նուններով հրատարակ կ'ելեն: Թերթ մը
ջնջուածին պէս, վերնագիրը փոխելով նո-
րէն երեւան կ'ելէ: Բռնապետութեան ու
ազատութեան խառնուրդը, Համբաւոր
Ռուս թերթը հիմակ Մոլոյա անունով կը
հրատարակուի: Իր վերջին թիւին մէջ կը
ծանուցանէ, թէ փաստաբաններու « ինտի-
քան կը պատրաստուի ամբաստանութեան
ենթարկել, Ներքին գործերու նախարար
Դուրնովսն, օրէնքները օտանկոյս բրած
ըլլաւ մեղադրանքով: Սթաքովի փա-
տարան ալ, իր ստորագրութեամբը Ներ-
քին գործերու նախարարը դրամաշորթու-
թեան յանցանքով կ'ամբաստանէ:

— Ընկերակարական երկու թերթ ջրն-
ջուած ըլլալով, այժմ կը հրատարակուին
Սեկերնի կոչու անունով. այս թերթը կոչ
մը կը հրատարակէ բանակին, հրաւիրելով
զինուորները ոտքի ելլել. ժողովրդին իրա-
ւունքները պաշտպանելու համար: Կոչին
ներքեւ ստորագրած է « Զինուորական յե-
ղափոխական ընկերութիւն »:

ԹԻԻՐԷԻԱ

ԹԻԻՐԷ-ՊԱՐՍԻԱ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԻԸ

Պոսէն եկած լուրերէ կ'իմացուի որ,
վերջին օրերս Մուսուլի և Սիւլեյմանիէի
կողմերը, Թիւրք և Պարսիկ վաշկատու-
նեք, իրարու սահմանազուլի բռնաբարելով
փոխադարձ փնտններ տուած են:

Այս առթիւ Թիւրք զօրքերը, զրա-
ւած են քանի մը Պարսիկ զիւղեր, և Պար-
սիկները զայրացած, 5000 հոգով անոնց
դէմ ելած են:

Նախարարաց խորհուրդը հրաման
զրկեց ճրգ զօրքանակին, որ զօրք զրկէ
Պարսիկ վաշկատուները պատժելու հա-
մար: Խնդիրը չէ փակուած, և կոպատի
նորանոր բարդութիւններ:

— օ —

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

Կը հաղորդուի թէ Գարեբեղի, Տիգ
բանակերտի, Մալաթիայի և Սեբաստիոյ
նահանգներուն մէջ, երկրաշարժի բաւական
զօրաւոր ցնցումներ տեղի ունեցեր են:
Պատահած փնտններու մասին մանրամասն
տեղեկութիւններ կը պակսին:

— օ —

ԺՕՐԻՍԸ

Պիւնդալի թերթերը կը հաղորդեն,
թէ սուլթանական զատաստանին վճիռը
արձակուելէ առաջ, Պիւնդալի կառավա-
րութիւնը զիմում ըրած է Պրանսական և
Գերմանական կառավարութեանց, որպէս
զի անոնց աջակցութեամբը պահանջին
Ժօրիսին Պիւնդալական կառավարութեան
յանձնումը: Պրանսականը իր հաւանու-
թիւնը տուած է, բայց գերմանականը մեր-
ժողովական պատասխան տուած ըլլալով,

Պիւնդալական պահանջումը ապարդիւն մը-
նացած է:

Իսկ հիմակ բանակցութիւններ կը
կատարուին եղբւր որպէս զի սուլթանը
Ժօրիսին ներում չնորհէ:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԲ

Ալեանիկէն կը գրեն, թէ երբ տեղին
Ռուսական ընդհանուր հիւպատոսը Ռու-
սական զարմի ընդհանուր տնօրէնին
կողմէ հրաւիրուելով ճաշի նստած էր,
զուրկէ կրակ ըրին, և տնօրէնը ծանրա-
պէս վիրաւորուեցաւ: Կը կարծուի թէ հար-
ուածին նպատակն էր սպաննել հիւպատոսը:

— օ —

Ատանա շոգենաւով 325 սպայ և
զօրք զրկուեցան Եթէմէն, Ֆէյզի փաշայի
բանակը զօրացնելու համար:

— օ —

Պոլսոյ զեպանական մարմինը, հա-
մանման ծանուցագրերով, պահանջեց Բ.
Դոնէն, որ մաքսատանց մէջ տարրալուծա-
կան գործողութեանց յոռի մէքոտը բա-
րեփոխութեան ենթարկուի:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՐՄԱՆԻԱ

Ֆիկապօ կ'ըսէ, թէ Ֆրանսայի և Գեր-
մանիոյ յարաբերութիւնները բարեբաւ սկը-
սած են Մարոքեան խնդիրներուն մէջ:

Ֆրանսայի կառավարութիւնը Մարո-
քի խնդրին վերադրեալ պաշտօնագրերը Գե-
ղին Գրքով մը հրատարակեց ու նախարա-
րագետ և Արաքին գործերու նախարար
Պ. Բուլիէ երեսփոխանական ժողովին մէջ
կարեւոր ճառ մը արտասանեց այս գոր-
ծերուն վրայ: Գերմանիոյ կայսրը այս ա-
մէնը տեսնելով, հասկցաւ թէ Ֆրանսա ը-
րած էր այն բոլոր զիջումները որոնք իր
պատուին չէին հակառակեր, և թէ կառա-
վարութիւնը ուղղամտօրէն ապացոյցները
տուած էր, խաղաղութիւնը արժանապատ-
ուութեամբ պահելու իր որոշմանը մասին:

Գերմանիոյ կայսրը մինչեւ այդ օրը
անկատար տեղեկութիւններ տուած էր, ոչ
թէ Բարիզի իր դեպուանէն, այլ այնպիսի
անձերէ որոնք աւելի կամ նուազ ուղղա-
կի մասնակցած էին գործին, ու Ֆրանսայի
նախարարներուն գործերը իբր զրգուռներ
ցոյց տուած էին: Վիլհելմ կայսրը հիմակ
համոզուած կ'երեւնայ, խնդրին ամէն մէկ
կէտին վրայ:

Անտարակոյս, Գեպանաժողովին մէջ
տակաւին շատ մը զօրաւորութիւններ պիտի
ներկայանան, բայց երկու երկիրներուն
ներկայացուցիչները, իրենց կառավարու-
թեանց հաւատարմութեամբները, հաշ-
տուութեան պիտի փափաքին: Այս յանձնա-
րարութիւնը ստացեր են: Արդարեւ կառա-
վարութիւնը ցոյց տուաւ, թէ Մարոքի
խնդիրը կուզէ շուտ և ուղղամտօրէն վեր-
ջացնել:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼՈՅ

ԱԶԱՏԱՆԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՆՈՐ ԴԱՆԻՔԸ

Ինչպէս յայտնի է, լուսաւորին
կողմէ հաւանութիւն գտաւ Բէմպլ-Պէ-
նըրմէնի կողմած նոր դաշինքը, ո-
րուն անդամներն են:

Նախարարագետ, և Գանձու-
նապետ իւրաքանչիւր — Մըր Զէնրի Բէմպլ
Պէնըմէն (տարեկան 5000 սակի):

Լորա Դիւանագետը. — Մըր Բո-
պըրդ Բիւա, (10000 սակի):

Ելեւմտից Դիւանագետը. — Մըր.
Ալքոլիմ (5000 սակի):

Ներքին գործոց Գարաուզարը
կամ Նախարարը, Պ. Զ. Կլաուզըն
5000 սակի):

Արտաքին գործոց Գարաուզա-
րը. — Մըր Էտուրըս Կրէյ (5000
սակի):

Գաղթականութեան Գարաու-
զարը. — Ելիկինի կամը (5000 սակի):

Պատերազմական Գարաուզա-
րը. — Պ. Զալաէյն (5000 սակի):

Հնդկաստանի Գարաուզարը. —
Պ. Զ'օն Մ'օրի (5000 սակի):

Ծովակալութեան Առաջին Լոր-
աւ. — Լորա Թիւիսթըմ (4550
սակի):

Աւետարական Ժողովին նախա-
գահը. — Պ. Լոյս Զ'օր (2000 սակի):

Տեղական կառավարութեան մո-
ղովին նախագահը Պ. Զ'օն Պըրնդ,
(2000 սակի):

Սկսածից Գարաուզարը. — Պ.
Զ'օն Սիւքէյր (2000 սակի):

Երկրագործական Ժողովին նա-
խագահը. — Գարիկըն կամը (2000
սակի):

Թղթատարական Ընդհ. Տնօրէ-
նը. — Պ. Սիւանի Պըրնդըն (2500
սակի):

Իրանտայի Առաջին Գարաու-
զարը. — Պ. Պրայս (4425 սակի):

Խորհրդականներու Ժողովին
Լորա նախագահը. — Գարի կամը
(2000 սակի):

Լորա Կնքադահը. — Ռիւրնի
Ետրկըն (անթոյակ):

Կրթական Ժողովին նախագա-
հը. — Պ. Պիլէլ (2000 սակի):

Լէնքէտըրի Գարաուզարը Դիւա-
նագետը. — Մըր Զէնրի Ֆաուլըր
(2000 սակի):

— օ —

ԴԱՆԻՔԸՆ ԴՈՒՐՍ

Դանիքին անդամակցութեւն
գուրս կան տառները ամենակարեւ-
որ պաշտօնակալներ ալ, սրանք նոյն
պէս կ'առանան մեծ տարեկաններ:
Ասանց գլուխն է Ապրիլինի կամը,
որ իրեն Իրանտայի Լորա Տեղա-
կալ կ'առանայ 20000 սակի:

— օ —

ԿՆԻՔՆԵՐՈՒ ՅԱՆԶՆՈՒՄԸ

Գեկտեմբեր 12ին հրաժարեալ
նախարարները ըստ օրինի յանձ-
նեցին իրենց կնիքները և մեկնեցան
պաշտօնարանէն, մինչքեւ նորընտիր
պաշտօնակալները կատարեցին իրենց
երգումը:

Ժամը 3.30ին լուսաւորը մտաւ
Ժողովարանը. նոր նախարարները
ձեռքը համբուրեցին և սովորական
երգումը ըրին: Պ. Զ'օն Պըրնդ,
գործաւորական կառավարութեան
կայացուցիչը, սշագրու էր իր կա-
պոյտ տարազով և լայնեզր գլխարկով:

ԱՆՊԱՐՏ ԱՐՁԱԿՈՒՄ

ԱԹԷՆԷ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ ՀՈՅՈՑ

Ինչպէս կը յիշուի, օգոստոս-
սեպտեմբեր ամիսներուն մէջ, սուրբ
խնդիրներու առթիւ, Հելլենական
կառավարութիւնը Հայոց նկատ-
մամբ իր բարեացակամ քաղա-
քականութիւնը հիմնովին փոխելով,
խառապարանց լծնամի մը եղաւ
մեզի: Այդ միջոցներուն, Յունաս-
տան գանուպ կամ Յունաստանէն
անցնելու պարտաւորուած Հայեր, յան-
կարձակեցաւ, բանտար-
կուեցան, տառապանքներ կրեցին:
Այս Հայերը երեք ամիս բանտերը
նեղուելէ յետոյ, դատարանին առջեւ
եկան այլապէս ամբաստանութիւններով,
Բայց կառավարութիւնը, անշուշտ
զգալով գործած սխալները, չուզեց
դատաւարութիւնը Աթէնք բնել, այլ՝
քիչ մը հեռու քաղքի մը մէջ, Լամիա,
ուր լծքական դեպանտատան ազդե-
ցութիւնը գլխաւորութեամբ չէր կարող
գործ տեսնել:

Գառաւտանը տեսնուեցաւ գեկ-
տեմբեր 2ին: Հայերը ամէնքն ալ
անպարտ արձակուեցան. իրենցմէ
պահանջուած 5-6000 Քրօնքի տու-
գանքը պիտի չվճարեն. իրենց գոյ-
քերն ալ իրենց վերադարձուեցան:
Ու ապա եւ վերադառնալ ուր որ
կ'ուզեն:

Գառաւտանը տեսնելով ժո-
ղովուրդը, իր վտրմունքովը ազդած
ըլլալ կը լծուր դատաւորներուն վրայ:
Խուսն բազմութիւնը ազմարից ցոյ-
ցերով, Հայոց անպարտ արձակումը
պահանջած է:

Ռիւրա եւք օր Արգարութիւնը
կը յաղթանակէ և Յունաց ու Հայոց
միջեւ կը վերահաստատուի հին բա-
րեկամութիւնը, պահ մը ընդհա-
ուած:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒԻ ՎԵՃԱԿԸ

Աս խմբագրութիւն:

Էջմիածնէն կը գրեն. « Ասեմ. Պօղոս
փաշա Նուպարի, ի նպատակ Մայր Ոթոթի
զրկած 1000 բուլին ստացաւ վեհ. Հայ-
րապետ: Բազմութիւ որբեր, և գաղթա-
կաններ, շրջապատած են վեհարանը:
Մայր Ոթոթոյ նիւթական վեհակը շատ
խեղճ է. զեռ ոչ մի կոպեկ չէ ստացած
իր կալուածներէն՝ որոնց վերադարձը
տակաւին անուանական է: Գարեցները
իրենց կալուածներով եւ տունն, բայց ե-
կեղեցապատկան կալուածները կը մնան.
անոնց համար տէրութիւնը մատակարա-
րութեան օրէնքներ պիտի հաստատէ, և
ապա յանձնէ: Ամիսներ պէտք են կալու-
ածները ձեռք բերելու համար »:

Արեւմտ գլխաւորութիւն, կարեկցութիւն
զէպի մեր տառապանք կողմաստայ եղ-
բայրները: Նիւթական օգնութեան յապա-
ղումը կրնայ շատ տեղուր հետեւանքներ
ունենալ:

Անշուշտ « Հայ Բարեգործական Մի-
ութիւնը », օրհնութիւն մը պիտի լինի ա-

պագային ամեն վայրերու տառապեալ հա-
յոց: Ուստի ամեն հայ անհատ պարտա-
ւորէ անոր անդամակցել:

Ա. ՔԱՀ. ՇԱՂՈՅԵԱՆ

Գահիրէ

— 0 —

ԳԱՒՅԱԿԱՆ ՈՐՐԱՆՈՑ

Սուրբանը զոհ ծախելով Գաւթայեան
Որբանոցի սանուհիներուն կողմէ իրեն նը-
ւիրուած ձեռակերտ զորակէն, Որբանոցին
100 ոսկի տուեր է, որուն առթիւ Որբա-
նոցի մատարան մէջ յատուկ աղօթքներ
կատարուեր են:

— 0 —

ԿՏԱԿ

Նոր-Նախիջևանցի Պ. Յակոբ Խոռ-
վաթեանց, 4000 բուլղի արծող կալուած
մը կտակեր է Նորայք քաղաքի հայոց
եկեղեցիին:

— 0 —

ՀՐԱՀԱՆԳ

Տ. Կորին Վարդ. Էլիաթիւմեանին
Պատրիարքարանէն հրահանգուած է, որ
անյապաղ երթայ իր պաշտօնատեղին՝ Մուշ,
որ իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

— 0 —

ՏՈՒԹ. ՏԱՂԱՌԱՐԵԱՆ

Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցի նախկին
բժշկապետ Տոթթ. Տաղաւարեան, Մար-
տէնէն ֆիւրիլէ հասած է, և մտադիր է գալ
Եգիպտոս հաստատուիլ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋԵՆՈՐԳԱՐԱՆԻ

Առաջնորդարանս այսու՝ բոլոր ուր-
ման Ազգ. Գաւառեան Վարչութեան Գա-
ղաքեան Ժողովոյ. կը յայտարարէ թէ
1906 տարւոյ Յունուար 8-ին (Ն. Տ.),
երկուշաբթի, առաւօտեան ժամը 9-ին Ա-
ռաջնորդարանի շրջափակին մէջ հրապա-
րակային աճարդով պիտի վաճառուին հանգ.
կեսարացի Մովսէս Հէքիմեանի և իգժիրցի
Սարգիս Տէրաթէմեանի բէրեքները, որոնք
կը բաղկանան տան կարասիներէ եզգեռ-
անդէններէ:

Վաճառութիւն կանխիկ գումարով է 5
10 միլիոնը: Գնողէն պիտի վճարուի,
Գնել փափաքողը կը հրաւիրուին ներ-
կայ գանձիւ այս աճարդին:

Յիշեալ բէրեքներուն պահանջատե-
րէն Եգիպտոս գանձողները 31 օրէն և
զուրաբ գանձողները 61 օրէն, վաւերագիր
ի ձեռին Առաջնորդարանո ներկայանալ կը
հրաւիրուին: Որոշեալ պայմանաժամէն յե-
տոյ Առաջնորդարանիս եղած դիմումները
անշուքի պիտի մնան:

Առաջնորդ Եգիպտոսի Հայոց
ՄԻՐՏԻՉ Ծ. Վ. ԱՂԱՄԻՆՈՒՆԻ

Գահիրէ, 15/28 Դեկտեմբեր

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Այս տարուան Եգիպտոսի պիւտճէին վրայ
120,000 անգլ. ոսկւոյ յաւելում մը և
ղած է, փոքր պաշտօնեաներուն ամսական-
ները աւելցուելուն առթիւ:

— 0 —

Աղեքանդրիայ 104 խողարարներու
զատաւարութիւնը վերջացաւ անցեալ շա-
բաթ օրը: Եթէ հոգին պատասխարուե-

ցան մէկ տարուան բանտարկութեան, տան
երեքը՝ վեց ամսուան, և յիսուն երեքը՝
երեք ամսուան: Երեք դեռատի յանցա-
ւորներու ալ քանակաւ ճպոտի (քուրպաշ)
հարուած տրուեցան: Մնացածները անպարտ
արձակուեցան:

— 0 —

Ամերիկացի Հնազաւ մը, երեւան
հանած է 19-րդ հարստութենէն փարաւոնի
մը, Մէր-ան-Փիթաշի գերեզմանը:

Կը կարծուի Եւրոպայի յիշատակած
փարաւոններէն մէկը ըլլալ, որ ուրիշ ան-
ուամբ, Բէթթիմազ ճանչցուած է: Իր մօմի-
ան թէպէտ մէջ գտնուած էր արդէն, և իր
թագաւորական 5-րդ տարին Լիբիացիներու
ապսամբութիւնը զսպած է եղեր:

— 0 —

Նախարարներու Խորհուրդը որոշեց
երեք ու կէս միլիոն նշանակել Եգիպտոս
զրկուած մանուկներու խրաջանչիւր ոսկիին
իբր փոխարէք:

— 0 —

Նախարարութեան որոշումով, Աղէք-
սանդրի մէջ նոր քարափ մը պիտի շին-
ուի քարածուխի համար:

— 0 —

Աղէքսանդրիայի Թագապետութիւնը
5,000 Անգլ. ոսկի կը սահմանէ քաղաքին
զիզեցկացմանը և ծառայողներու շինութեա-
նը համար:

Հ Ե Ռ Գ Ի Ր

ՌՈՒՍԻԱ ՅԵՂԱՓՈԽ

Բեպրպուրկ, 27 Դեկտեմբեր

Ազգային Ժողովի ընտրութեան օրէնքը
հրատարակուեցաւ: Անուղղակի ընտրու-
թեան սկզբունքը պահպանուած է: Յայ-
տարարութիւնը կրէ, որ Եւրոպական պե-
տութիւններէն շատերն իսկ ընդհ. քու-
արկութեան իրաւունք չեն տուած գեռ:
Այնու ամենայնիւ օրէնքը ընտրական լայն
իրաւունքներ կուտայ, մանաւանդ քաղաք
ներու համար:

Հաս մը զօրքեր զրկուեցան Լիթ-
ւանիա:

Մոսկուա, 27 Դեկտեմբեր

Պատնէշներուն թիւը կաւենայ: Ա-
պստամբները դեռ յաղթահարուած չեն:

Բեպրպուրկ, 27 Դեկտեմբեր

Դեկտեմբեր 25-ի զիշերը յեղափոխա-
կան ընկերութեանց 25 ներկայացուցիչ-
ներ ձերբակալուեցան: Իրենց պետ ճար-
տարապետ Շուլմանի հետ: Բռնուեցան նաև
յատակագծեր, վաւերագրեր, պայմուցիկ-
ներ և զէնքեր:

Մանչուրիայէն եկած զօրքերէն մաս
մը Լիվոնի պիտի զրկուի: Խարբովի մէջ
կոխներ ծագելով, 200 մարդ սպանու-
եցան:

Մոսկուա, 28 Դեկտեմբեր,

Երկուան կոխը ամենատատիկն էր:
Այսօր ալ կը շարունակուի: Ապստամբները
ամենուրեք պատնէշներ կը կանգնեն և
զօրքերը յանկարծակի բերելով, վրանին
կը յարձակին, և երբ թնդանօթաձիգները,
վրայ կուգան կը հեռանան: Կը կարծուի
թէ զօրաց կէսէն աւելին զօրանոցներու
մէջ հսկողութեան տակ կը մնան, իրենց
վրայ վստահութիւն չըլլալուն համար:

Բեպրպուրկ, 28 Դեկտեմբեր

Կը կարծուի որ, Մոսկուայի գործա-
դուրը վերջացած է: Կարգապահութիւնը
վերահաստատուեցաւ: Օրը խաղաղ անցաւ:
Կը ծանուցուի նաև, թէ հոս և վար-

Հ Ա Յ Կ Ա Կ Ա Ն

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԴՈՒՄՈՎՔԱՐԵՆԵՐ ԵՒ ՆՈՒԲԵՐՆԵՐ
Դ. ՏՈՒՑԱԿ

Ա Ն Կ Ա Կ Ք	Մուտքի Նուէր	Ամսական ԲՃՈՂԳՐՔԵ.	Մասնաւոր Հանգանակութիւն Կովկասի համար
	ՊՐԷ. ՊՂԷ	ՊՐԷ. ՊՂԷ	ՊՐԷ. ՊՂԷ
Գ. Յուլիանի զուտարը	88,780	2,933	24,367. 50
Տիարք և Տիրուհիք			
Վաղինակ Մարգարեան	10	5	
Մարտիրոս Աւետիսեան	10	5	
Վաւաճապուհ Շամկեան	10	5	
Թորոս Տէրաթեան	10	5	5
Օգոսէն Ստեփանեան	10	5	10
Մհերդատ Պէրպէրեան	10	5	10
Առաքել Մ. Պէրպէրեան	40	10	100
Տիկին Մ. Պէրպէրեան	40	10	
Օր. Իզապէլ Մարգարիտ Ա. Պէրպէրե		5	
Կարապետ Պ. Գիգմեան	20	5	20
Տիկին Իսկուհի Կ. »	10	5	
Գարեգին Պահլու	10	5	
Գէորգ Մ. Պէրպէրեան	15	5	20
Իււրէն Էմմէքեան	10	5	10
Աշոտ Ս. Բրուտեան	10	5	10
Յ. Խրտեան	10	5	10
Տիկին »	10	5	
Սիմոն Զրովեան	10	10	10
Յովհաննէս Սէթեան	20	10	20
Մնեկ Նարեկեան	10	5	
Մկրտիչ Փափազեան	10	5	
Մանուկ Մարապեան	20	5	10
Յովհաննէս Զաղոցպանեան	10	5	10
Յովհաննէս Գ. Կիւրճեան	10	5	10
Գէորգ Մանկէլեան	10	10	10
Սարգիս Մաճուրեան	100	30	
Երուսմի Սիրունեան	10	10	10
Համագումար	89,225	3,123	24,642. 50

Համագումար ընդհանուր տեղի
ունեցեր են:

Մոսկուա, 28 Դեկտեմբեր

Կոխը երկուան պէս դեռ կը շարու-
նակուի: Բօզաքներու նշանաւոր պետ զօ-
րավար Միլենքոն հասաւ և կորնետիւններու
հրամանատարութիւնը ստանձնեց:

Յեղափոխականները իրենց զիբերը
կը պահեն: Անոնք գաղտնի ոստիկանա-
պետին տունը խուժեցին և զայն սպաննե-
ցին:

ՄԱՐՈՒԹԻ ԽՆԴԻՐԸ

Լոնտոն, 28 Դեկտեմբեր

Մարտի Սուրբանը կը պնդէ որ
Գեոպանախորհուրդը անպատճառ Ամէլի
զուտարուի կամ թանձր:

Այս առթիւ թայմը նկատելի կուտայ
Գերմանիոյ հետեւած սպանալից քաղաքա-
կանութիւնը, և յատուկ յօդուածով մը
մէջտեղ կը հանէ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ
ներկայ զինուորական ուժն ու կացութիւնը
և կը գտնէ որ Ֆրանսան այժմ շատ ա-
ւելի զօրաւոր է քան 1870-ին:

Բարիզ, 28 Դեկտեմբեր

Մարտի խնդրին համար որոշուած
Գեոպանախորհուրդը պիտի գումարուի յուն-
վար 16-ին Ամէլի:

Բարիզ, 28 Դեկտեմբեր

Հանրապետութեան նախագահի ընտ-
րութիւնը պիտի կատարուի յունվար 19-ին:

ՏՈՒԹ. Վ. Գ. ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱՏՍՄՆԱՐԹԹ

Վկայեալ Ամերիկայի Մէյքլէնտ
Համալսարանէն, այժմ իւր պաշտօ-
նատեղին հաստատած է, Շարա Բեա-
միլ թիւ 1. Շեփըրտս Հօթէլի գի-
մայը:

Գիւրմանուշիկի գինեւոր կը դար-
մանէ լինտերու, ալոաներու և բե-
րանի ամեն տեսակ հիւանդութիւն-
ներ:

Կը պատրաստէ Ամերիկեան
ամենալիւրճին և կատարելագործեալ
միմոններով, քառուէ քիմքով և կամ
ոսկի, բլաթին և յախճապակիէ ալ-
ուաներ:

Տկար և փոսած աղաները կը
զօրացնէ և կը լեցնէ, ոսկի, արծաթ
և այլ նիւթերով:

Անգարմանիկի աղաները կը
բաշէ առանց ցաւի՝ լինտերու կամ
ընդհանուր լծման լծամբ:

Յաճախորդներ կ'ընդունուին,
բացի կիրակիէ, ամէն օր առաւօտ-
եան ժամը 9-12 և կէս օրէն վերջ 2-6:
Այս ժամերէն զուրա մասնաւոր ժա-
մադրութիւններու համար պէտք է
նախապէս լիմայ տրուի:

